

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NYBORG PRIVATE REALKOLE 1934

PÆDAGOGISK BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

NYBORG PRIVATE
REALSKOLE

1934

PÆDAGOGISK BIBLIOTEK
KØBENHAVN

NYBORG PRIVATE REALSKOLE.

1933—34.

SKOLEN er oprettet 1882 og har haft Eksamensret til Mellemkole- og Realeksamen siden 1905. Den optager baade Drengene og Piger. I Skoleaarets Løb har Skolen været besøgt af 110 Elever, deraf 45 i Underskolen og 65 i Mellemkolen og Realklassen.

Underskolen, der er delt i 4 Klasser, optager til enhver Tid Elever fra 6 Aars Alderen. Mellemkolen, der er delt i 4 Klasser, optager kun undtagelsesvis Elever i Løbet af Skoleaaret, der begynder midt i August. Til Optagelse i 1ste Mellemkoleklasse kræves en Alder af 11 Aar og Kundskaber, der svarer til dem, der erhverves i Underskolens 4 Klasser. Ældre Elever, der søger Optagelse i II eller III Mellemkoleklasse, skal besidde Kundskaber, svarende til den paagældende Klasses Pensum.

NB. Skolens Bestyrer forbeholder sig Ret til efter Samraad med Lærerne at lade en Elev forblive i samme Klasse et Skoleaar til, saafremt den paagældende Elevs Alder eller Kundskaber ikke skønnes at berettigge til Oprykning i en højere Klasse.

Undervisningen i Mellemkolen er anlagt saaledes, at der i Løbet af de 4 Aar gennemgaas et Lærestof, der i sidste Klasse slutter med vigtige Fagafsnit, bl. a. Nordens Geografi, den nyeste Tids Historie, Menneskelegemet, Sundhedslære etc. Skolen føler sig derfor foranlediget til at henlede Hjemmenes Opmærksomhed paa det uheldige i, at en Elev forlader Skolen, forinden denne Klasse er gennemgaaet. Saafremt Hjemmet maatte ønske det, tillader Skolen, at en Elev gennemgaar IV Mellemkoleklasse uden at blive indstillet til Eksamen.

Den enaarige Realklasse afsluttes med Realeksamen, der kræves ved Ansættelser bl. a. i Etaterne. Undervisningen i denne Klasse tilstræber at give Eleverne Kundskaber, der særligt tager Sigte paa det praktiske Livs Behov.

Optagelse i Gymnasiet: I Henhold til gældende Bestemmelser har en Elev med bestaaet Mellemkoleeksamen Adgang til at blive optaget i Gymnasiets 1ste Klasse. Imidlertid er Tilgangen fra Statsskolens egen Mellemkole saa stor, at der kun kan besætte faa Pladser med udenbys Elever. Skolen tilraader derfor Forældre, der paatænker at sende deres

Børn til Gymnasiet, forinden at lade dem tage Realeksamen, hvad Erfaringen viser letter Optagelsen og er en god Forberedelse til Gymnasiet. Samtidig kan Eleverne om fornødent faa Undervisning i Latin paa Skolen. Tillige har det den Fordel, at Eleven da har bestaaet en brugelig Afgangseksamen, hvis han eller hun af en eller anden Grund ikke fuldfører Gymnasiet. Som Regel vil en Elev med en god Mellemskole- eller Realeksamen ikke have Vanskelighed ved at blive optaget paa en Stats-skole.

Iøvrigt har Undervisningsministeriet ved Cirkulære af 17. Maj 1933 meddelt Statsskolernes Rektorer, at egne Elever ved Optagelse i Gymnasiet kun paa nærmere angivne Betingelser har Fortrinsret overfor Elever fra andre Skoler, hvorved der er skabt forøget Mulighed for udefra kommende Elevers Optagelse i Gymnasiet. Den enkelte Statsskole kan efter sit Kendskab til Oplandets Skoler undlade at kræve Prøve af de fra disse Skoler dimitterede Elever, naar de saavel efter Eksamensresultatet som efter vedkommende Skoles Udsagn anses for egnede til Optagelse i Gymnasiet.

Ved Skrivelse af 15. 12. 1931 har Undervisningsministeriet meddelt Bestyreren Ret til at afholde Mellemskole- og Realeksamen for et Tidsrum af 3 Aar (1932—34).

I Henhold til en Skrivelse fra Undervisningsministeriet af 31. Oktober 1932, skal de daglige Lektioner forlænges med 5 Minutter hver. Tiden hertil tages fra Frikvartererne.

Den nye Timeplan er derfor:

1. Time: Kl. 8,25— 9,15.	4. Time: Kl. 11,25—12,15.
2. — » 9,20—10,10.	5. — » 12,20—13,10.
3. — » 10,15—11,05.	6. — » 13,15—14,00.

Spisefrikvarteret bliver saaledes kun paa 20 Minutter, i hvilken Anledning kun de Elever, der bor i Skolens umiddelbare Nærhed vil faa Tilladelse til at gaa hjem.

Af Hensyn til de Elever, som benytter Tog og Rutebil kan Undervisningen ikke begynde før 8,25 og maa slutte 14,00.

I Henhold til en Vedtagelse paa et Læremøde er Karaktergivningen i Underskolen af pædagogiske Grunde opgivet undtagen for 4 Underklasses Vedkommende ved Aarsprøven før Optagelsen i Mellemskolen. Der gives alle Elever i Underskolen et Vidnesbyrd, som udfærdiges omkring 1.-10, 15.-11, 20.-12, 1.-2, 15.-3, 1.-5 og 1.-7.

Undervisningen har i Skoleaarets Løb været inspiceret af Assistent hos Undervisningsinspektøren, Hr. Inspektør, cand. jur. Christiansen.

I Henhold til Lov af 4. April 1928 modtager Skolen Tilskud fra Staten. Desuden har Nyborg Byraad, Aunslev-Bovense og Hjulby Kommuner samt Svendborg Amts Skolefond ydet Skolen Tilskud, og Sparekassen for Nyborg By og Omegn yder 2 halve Fripladser, for hvilke Skolen ogsaa paa dette Sted føler Trang til at bringe de paagældende Autoriteter en ærbødig Tak.

Af Begivenheder i Aarets Løb skal omtales:

26. August: Skovtur til Korinth i smukt Vejr.

16. November: Det aarlige Forældremøde paa Industrihotellet. Forældreraadet bestaar af: Fru Inspektør Alberts, Hr. Proprietær Chr. Christiansen, Vindinge Søgaard, Hr. Overretssagfører Larsen, Hr. Landpost Jensen, Pilshuse og som nyvalgt Fru Fabrikinspektør Lehmborg. Cand. mag. Nielsen orienterede paa en fornøjelig og interessant Maade Forældrene om, hvorfor Skolebørn lærer Matematik. Nogle Fløjte- og Violinsoli af d'Hrr. Nielsen og Pedersen akkompagneret af Frk. Dahl, blev modtaget med Bifald.

24. Februar: Skolebal paa „Postgaarden“ formet som et fornøjeligt Karneval. Skolens Orkester underholdt i en Pause med nogle Numre. Ballet havde vundet overvældende Tilslutning. De mange smagfulde og fantasirige Dragter vakte almindelig Beundring.

Nogle af Pigerne i III og IV M. har indledet en fornøjelig og lærerig Korrespondance med jævnaldrende Kammerater i en Skole i Värmland.

1. Maj fejrede Skolens smukke Lindetræ sin 25 Aars Fødselsdag.

Skoletandlæge. Skoletandlæge er Tandlæge Viggo Rosmark.

Benyttelsen af Skoletandlægen er en frivillig Sag, men da det er af den allerstørste Betydning, at Børnenes Tænder saa tidligt som muligt kommer under regelmæssigt og sagkyndigt Tilsyn, kan Skolen kun anbefale Hjemmene at lade deres Børn allerede fra 1ste Underklasse benytte denne billige Lejlighed til at faa Tænderne eftersete og vedligeholdte. Anmeldelse og Betaling sker inden 1. Oktober til Skolens Bestyrer. Alle Elever i Underskolen har for en Betaling af 9 Kr. Ret til at faa udført alle almindelige Tandreparationer. Denne Ret bibeholdes ved Oprykning i Mellemskolen Resten af Skoletiden. Elever, der først i Mellemskolen agter at benytte Skoletandlægen, maa forinden lade Tænderne efterse af denne og nødvendige Reparationer udføre til Tandlægens sædvanlige

Takst, men har da opnaaet Retten til at benytte Skoletandlægen Resten af Skoletiden for 9 Kr.

Til Behandling hos Skoletandlægen har i Aarets Løb meldt sig 24 Elever, som alle har faaet Tænderne undersøgt og behandlet.

Som Skoletandlægebehandling er udført:

66 Plomberinger.

9 Tandudtrækninger (deraf 7 Mælketænder).

5 Tandrensninger og andre Behandlinger.

Med Skoleaarets Slutning fratræder Hr. Tandlæge Jørgen Vefling efter eget Ønske, paa Grund af overvældende Arbejde, Stillingen som Skoletandlæge. Skolen beder Tandlæge Vefling herigennem modtage en hjertelig Tak for dygtigt og omhyggeligt Arbejde. Vi beklager, at Samarbejdet nu slutter, efter at have varet i tre Aar.

Fra og med 1. Januar har Skolen tegnet Abonnement paa „Falcks Redningskorps“, saaledes at Korpsets Ambulance gratis besøger enhver Kørsel ved Ulykkestilfælde, hvad enten dette skeer i Skoletiden eller paa en Skoleudflugt overalt i Danmark.

Mælk: Eleverne kan faa stassaniseret Mælk (fra Nyborg Herregaardsmejeri) paa Skolen til en Pris af 5 Øre for $\frac{1}{5}$ Liter. Der kan kun bestilles for en Uge ad Gangen, og Betalingen for Mælken skal ske om Lørdagen for den følgende Uge. I Uger med Feriedage betales et tilsvarende mindre Beløb. Ituslaaede Flasker erstattes med 15 Øre. I Tilfælde af Sygdom vil betalt Mælk saavidt muligt søges afsat til andre Elever, men Skolen kan ikke paatage sig nogen Forpligtelse i saa Henseende. Det indvundne Beløb vil da blive tilbagebetalt den paagældende Elev.

Ca. 50 Elever faar Mælk daglig. I Løbet af Skoleaaret udleveret 11505 Flasker Mælk.

Konfirmationsforberedelsen finder bedst Sted i III Melleml. For at undgaa unødigt Tab af Skoletimer ønsker Skolen, at de Elever, som skal konfirmeres paa Landet, gaar til Forberedelse i Nyborg, hvorved de kun mister to Timer om Ugen. De kan da konfirmeres i deres Sognekirke.

Skoleorkesteret har fra en ringe Begyndelse under Lærer Pedersens dygtige og energiske Ledelse gennem mere end 5 Aar arbejdet sig frem til en anerkendt og smuk Position. Dets Medlemmer har haft betydelig

Glæde og rigt Udbytte af Prøverne og Fremførelserne ved Skoleballerne og Aarsafslutningerne. De har lært Sammenspillets vanskelige Kunst og store Betydning at kende, og man tør sikkert haabe, at de vil forstaa at overføre denne Forstaaelse ogsaa paa det daglige Livs Samspil og bringe en dyb og varig Kærlighed til Musikken med sig ud i Livet og Forstaaelsen af dens Værd som det fineste Udtryk for, hvad der rører sig i Menneskesjælen, en trofast Ven i Glæde og Sorg. Skolen har den fulde Forstaaelse af Musikkens Betydning og har ment efter Evne at burde støtte Interessen for Musikken ved Anskaffelse af Instrumenter, Noder etc. Musikinteresserede Elever vil til enhver Tid kunne optages i Orkesteret.

Skolen vil gerne benytte denne Anledning til overfor vor dygtige Dirigent at udtale en hjertelig Tak med Ønsket om fortsat fornøjeligt Samarbejde under hans Taktstok.

Skolen har gode Samlinger til Undervisningen i Fysik og Naturhistorie, en Lysbilledsamling og en betydelig Samling af Prospektkort fra hele Jorden. Desuden forefindes et Radioapparat til Skoleudsendelser.

I Skoleaarets Løb har Skolen haft den Glæde at modtage følgende Gaver:

Knud Rasmussen, 3 U: Forstenet Søpindsvin.

Ejvind Rasmussen, II M: Dammuslinger.

Ellen Christy, II M: Kvækerfinke.

Otto Nielsen, III M: Billede af Prof. Aarslev.

Kjeld Madsen, IV M: Flyvefisk, Foster af Tigerhaj.

Børge Burkal, R: Snog.

Hellesens Enke & V. Ludvigsen, København: Reklameknive og Blyanter.

Repræsentant Bøytler, Nyborg: Hvepsebo.

Redaktør Niclasen, Thorshavn: Forskl. Tryksager fra Færøerne.

Esther Olsen, Frederikshavn: Prospektkort.

Fyr- og Vagervæsenet: En Samling Billeder fra Virksomheden.

D. D. P. A., København: Billeder fra Virksomheden.

A/S Raadvaddam, København: Emner til rustfri Knive.

Apoteker Dannesboe-Andersen, Hedensted: Sandsten med Sneglehuse.

A/S Østlandske Stenexport, Oslo: 6 slebne Stenprøver.

Grosserer Raffel, København: Billeder fra Lillebæltsbroen.

For disse Gaver bringer Skolen Giverne sin bedste Tak.

Desuden er ved Indkøb anskaffet forskellige zoologiske og fysiske Genstande.

Skolen er Medlem af Foreningen „Norden“ og modtager dennes forskellige Publikationer.

Nogle Klasser har besøgt Bryggeriet „Carlsminde“, Nyborg Gasværk og Vandværket. Skolen takker for den venlige Modtagelse de paagældende Steder.

Foruden den Bogsamling, hvoraf der gratis udlaanes Bøger til Eleverne, findes der en omfattende Haandbogsamling, der i og efter Skoletiden staar til Lærernes og Elevernes Disposition. Der er indrettet en Læsestue, hvortil Eleverne til enhver Tid har Adgang. De Elever, der venter paa Tog eller Rutebil, kan opholde sig her. De har Adgang til at lave The i Fysikværelset, men maa selv medbringe The og Sukker.

I Kælderen er nu indrettet en om Vinteren opvarmet Frokoststue, der ogsaa kan anvendes i Tilfælde af daarligt Vejr.

Legepladsen er tilgængelig hver Eftermiddag og paa Helligdage for Børn, som maatte ønske at lege under sikre Forhold.

Fritagelse for Legemsøvelse.

I Cirkulære af 5. Maj 1916 har Undervisningsministeriet givet Bestemmelser vedrørende Fritagelse for Legemsøvelser. Det indskærpes Skolerne, at ingen Elev fritages for at deltage i Gymnastik eller i de derhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden er godtgjort ved en Attest fra en Læge. Dog kan en Elev, i Henhold til skriftligt fremsat Ønske fra Hjemmet, af Helbredshensyn, helt eller delvis, fritages for Deltagelse i Legemsøvelser i enkelte Timer, dog ikke udover 1 Uge.

Skolen maa paase, at de Fritagelser, der er begrundede i forbigaaende Forhold, ikke udstrækkes over længere Tid, end Lægeattesten angiver. Denne skal udstedes paa en dertil indrette Blanket, som udleveres af Skolen.

Det overlades til Skolen at bestemme, hvorledes de saaledes fritagne Elever skal udnytte Tiden, dog maa Regelen være, at ingen ved Fritagelse for Gymnastikundervisning ledigbleven Time anvendes til et Læsefag, og navnlig maa dette ikke ske for en hel Klasses Vedkommende. Ministeriet anviser bl. a. at de paagældende Elever kan overvære Klassens Gymnastiktimer, saafremt ikke den kolde Aarstid gør Opholdet i Gymnastiksalen vanskeligt. Hvis Vejret tillader det, kan Tiden tilbringes i frisk Luft, enten i Skolegaarden eller — med Hjemmets Billigelse — paa en Spadseretur. Kun undtagelsesvis bør det tillades en Elev at gaa hjem i Gymnastiktimen.

Det overlades til Skolens Styrer — eventuelt efter Forhandling med det paagældende Hjem — at træffe Bestemmelse om, hvorledes de ved Fritagelsen for Legemsøvelser ledigblevne Timer skal anvendes.

Skolepenge.

I det kommende Skoleaar vil de maanedlige Skolepenge være:

	Realklassen	22 Kr.	4	Underklassen	15 Kr.
IV	Mellemklasse	22 »	3	—	14 «
III	—	20 »	2	—	12 »
II	—	18 »	1	—	10 »
I	—	16 »			

Brændselspenge betales med 1 Kr. pr. Maaned fra Oktober til April incl. Saafremt Vinteren bliver særlig langvarig eller Prisen for Brændsel væsentlig forhøjes, forbeholder Skolen sig Ret til at opkræve yderligere en Maaned Brændselspenge.

Skolepengene betales manedsvis forud. *Skolepengene for Juli bedes betalt inden Udgangen af Juni Maaned.*

Hvis flere Søskende samtidig besøger Skolen, betaler 1ste Barn fuldt ud, 2det Barn betaler 2 Kr. og 3die Barn 4 Kr. mindre pr. Maaned, medens de øvrige gaar fri. Dette maa forstaas saaledes, at de yngre Søskende betaler normale Skolepenge efterhaanden som de ældre Søskende forlader Skolen.

Skoleaaret regnes fra 1. August til 31. Juli. Ved Udmeldelse betales for den Maaned, hvori Udmeldelsen har fundet Sted, og for den følgende. Til 1. Juli kan Udmeldelse ikke finde Sted.

Dimittenter, som forlader Skolen efter afsluttet Eksamen, betaler ogsaa for Juli, selv om Eksamen slutter i Juni.

I Tilfælde af Sygdom betales for den Maaned, hvori Sygdommen indtræffer og for den følgende. Derefter betales først, naar Eleven atter møder paa Skolen.

I Tilfælde af Skolens Lukning uden Skyld fra dennes Side betales fuldt ud, indtil Skolen atter begynder.

Ved hvert Skoleaars Begyndelse udleveres der Eleverne et Kvitte-ringskort gældende for hele Skoleaaret. Det opbevares i Hjemmet og medbringes ved hver Indbetaling, der af regnskabsmæssige Grunde bedes præsteres *inden den 5te i hver Maaned*. Hjemmene bedes nøje paase, at Kvitte-ringskortet bærer Kvitte-ring efter hver Indbetaling.

Fripladser. Gennem Statstilskudet raader Skolen over nogle Fripladser i Mellem- og Realskolen, som kan tildeles flinke Elever fra ubemidlede Hjem.

I Sommerferien modtages Indmeldelse af nye Elever hos Boghandler H. Bødtcher Jensen, Kongegade, Tlf. 33, som ogsaa udleverer Skolens Program.

Børnehaven.

Børnehaven blev oprettet September 1928 under Ledelse af Frk. Emmy Østerbye. Den har i det forløbne Aar været besøgt af 12 Elever og slutter den 31. Maj. Arbejdet genoptages 1. September. Betalinger er som hidtil 5 Kr. pr. Maaned. Brændselspenge er for hele Vinteren 5 Kr., ved Indmeldelse efter 1. Januar betales dog kun 3 Kr. Iøvrigt gælder samme Regler som for Skolepenge Betaling. For flere Søkende gives 1 Kr. Moderation pr. Barn. Derimod ydes ikke Moderation for Søkende samtidig i Skole og i Børnehaven.

Lærerne og Fagfordelingen.

(arabiske Tal betyder Underskolen, Romerske Mellemskolen,
R. Realklassen.

Frk. *Johanne Dahl*, eksam. Faglærerinde: Tysk i I—II—IV—R. Engelsk i I—II—III—IV—R. Latin i R.

Hr. *P. H. Himmelstrup*, exam. Lærer: Regning og Matematik i II—III—IV—R, Fysik i I—II—III—IV—R.

Frk. *Helga Jørgensen*, exam. Lærerinde: Dansk i I, Regning i 1—4, Historie i 2—3—4—I, Religion i 1—2—3—4—I, samt Haandarbejde med Pigerne.

Fru *Agnethé Larsen*, exam. Forskolelærerinde: Dansk i 1—2—3.

Frk. *Cathrine Lund*: Dansk i 4, Regning i 2—3—I, Geografi i I—II. Fransk i IV—R, Tysk i III.

Frk. *Signe Okkels*: Gymnastik i Underskolen samt med Pigerne i Mellemskolen og Realklassen, Tegning i hele Skolen, Skrivning i 1—2—3—4.

Hr. *Carl Pedersen*, eksam. Lærer: Dansk i II—III—IV—R, Skrivning i Mellemskolen, Religion i II—III—IV, Gymnastik med Drengene i Mellemskolen og Realklassen. Sang med hele Skolen.

Bestyreren: Geografi i 1—2—3—4—III—IV—R, Historie i II—III—IV—R, Naturhistorie i 3—4—I—II—III—IV—R.

Cand. mag. *Nielsen* deltog som indbudt Censor i det af „Danmarks Realskoleforening“ arrangerede Kursus i Karaktergivning i Odense.

Hr. cand. mag. *Høffer-Jensen* har vikarieret for Hr. Nielsen i I—II—III fra Marts til Juli.

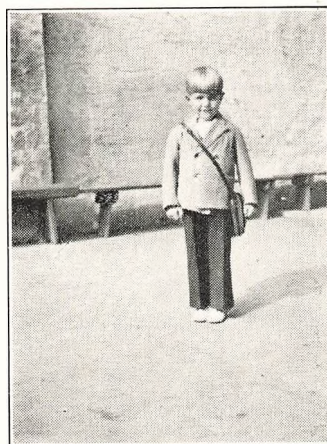
Af Skolens Billedbog.

Frokost.

M æ l k!

Hans første Skoledag.

Deres Yndlingskrog.

Med Udgangen af dette Skoleaar forlader cand. mag. C. R. Nielsen Skolen for at overtage en Stilling ved Nyborg Statsfængsel. Hr. Nielsen kom til Skolen 1. Marts 1928 i de bevægede Dage under Bestyrerskiftet. Det er med dyb Beklagelse, der deles baade af Kollegerne, af Eleverne og Hjemmene, at vi nu maa tage Afsked med Hr. Nielsen efter mere end 6 Aars Samarbejde, der har været til megen Glæde og Udbytte for os alle. Det er umuligt i Enkeltheder at komme ind paa, hvad Hr. Nielsen har betydet for Skolen og Eleverne baade hvad Højnelsen af Undervisningen og Dygtiggørelsen til det praktiske Liv angaar. Skolen siger ham paa dette Sted en hjertelig og varmfølt Tak for et samvittighedsfuldt, dygtigt og grundigt Arbejde. Vi, hans Kolleger, siger ham en hjertelig Tak for et fornøjeligt og behageligt Samarbejde og knytter hertil de bedste Ønsker om Held og Lykke i hans nye vanskelige og ansvarsfulde Gerning. Vi kan ikke tilbageholde Glæden over at vide ham i Nærheden, og haaber lejlighedsvis at turde lægge Beslag paa hans rige Evner og betydelige Kundskaber.

Ferier og Fridage i 1934—35.

Onsdag den 26. September: Kongens Fødselsdag.

Mandag den 15. til Lørdag den 20. Oktober incl.: Efteraarsferie.

En Fridag i November.

Lørdag den 22. December til Lørdag den 5. Januar incl. Juleferie.

En Fridag i Februar.

Mandag den 4. Marts: Fastelavn.

Onsdag den 17. April til Tirsdag den 23. April incl.: Paaskeferie.

Fredag den 17. og Lørdag den 18. Maj: St. Bededag.

Torsdag den 30. Maj: Kr. Himmelfartsdag.

Onsdag den 5. Juni: Grundlovsdag.

Lørdag den 8. til Mandag den 10. Juni incl.: Pinseferie.

Lørdag den 15. Juni: Valdemarsdag.

Under Henvisning til omstaaende maa Skolen forlange, at Forældrene indskrænker Elevernes Forsømmelser udenfor disse Ferier til det mindst mulige. Kun ganske undtagelsesvis bør Eleverne forøkke for at deltage i Familiefestligheder og lign.

Realeksamen 1933.

Grethe Andersen, D. af Lokomotivfører A., Nyborg, mg÷ (6,64).

Lars Henning Christiansen, S. af Propr. C., Vindinge Søgaard, ug÷ (7,63)

Anna E. Schaffalitzky de Muckadell, D. af Baron S., Ulriksholm, g× (5,96).

Mogens Schaffalitzky de Muckadell, S. af S., Ulriksholm, mg÷ (6,25).

Ida Vefling, D. af Tandlæge V., Nyborg, g× (5,93).

Skolens Flidspræmie og Præmien for højeste Point tildeltes Lars H. Christiansen.

Mellemskoleeksamen.

Laurits Andersen, S. af Gaardejer A., Skrøbeshave, g× (5,87).

Børge Burkal, S. af Gartner B., Nyborg, mg (6,78).

Grete Flindt Hansen, D. af Stationsf. H., Ørbæk, mg (7,15).

Vilhelm Jensen, S. af Vaskeriejer J., Nyborg, mg (6,76).

Valdemar Melchior, S. af Entreprenør M., Nyborg, mg÷ (6,61).

Hans Nielsen, S. af Gaardejer N., Vindinge, mg× (7,24).

Aase Nilsson, D. af Lærer N., Nyborg, mg (6,89).

Folmer Schjøth, S. af Førstelærer S., Ørbæk, mg (6,98).

Chr. Sehestedt Juul, S. af Hofjægermester S. J., Lykkesholm, mg÷ (6,34).

Gerda Sørensen, D. af Sagfører S., Dronninglund, mg÷ (6,65).

Præmien for højeste Point tildeltes Hans Nielsen.

Som Censorer ved disse Eksaminer fungerede velvilligst Hr. cand. mag. Christensen, Hr. Lærer Mathorne, Hr. Skoleinspektør Højrup, Hr. Lærer A. C. Hansen, Lærerinde Fru G. Andersen, Hr. Lærer C. M. Jensen, alle af Nyborg, samt Hr. Skolebestyrer A. Noack, Lærerinde, Fru Noack, Ringe, og Hr. Skolebestyrer Himmelstrup, Ullerslev.

Tegning bedømtes af Lærerinde Fru G. Andersen, Nyborg, Haandarbejdet af Lærerinde Frk. M. Knudsen, Nyborg.

Bogliste.

Priserne vedføjede.

1ste Underklasse.

- Dansk:* Ole Bole, A. B. C. 1,00. — Oles første Læsebog 1,10. — Lange: Skriftlig Dansk Nr. 19. (bruges ogsaa i 2. U) 1,00.
Regning: Friis Petersen, Gehl & Jessen: Den nye Regnebog, 1. Hefte 1,00.

2den Underklasse.

- Dansk:* Christensen & Engelbret-Pedersen: Barnets Læsning, 1. Del (2. Klasse) 2,25. Skriftlig Dansk som 1. U.
Regning: Friis Petersen, Gehl & Jessen: Den nye Regnebog, 2. Hefte. 1,10.

3die Underklasse.

- Dansk:* Barnets Læsning, 2. Del (3. Klasse). 2,25. Lange: Skriftlig Dansk Nr. 20. 0,90.
Regning: Friis Petersen, Gehl & Jessen: Den ny Regnebog, 3. Hefte. 1,25.
Religion: Martensen & Paulli: Kortfattet Bibelhist. (bruges ogsaa i 4. U). 1,75.
Geografi: C. C. Christensen: Lille Geografi Nr. 4. (bruges ogsaa i 4. U). 2,50.
Historie: N. Helms: Danmarkshistorie (bruges ogsaa i 4. U). 2,25.
Naturhistorie: Balslev: Naturhistorie for Folkeskolen (bruges ogsaa i 4. U). 3,00. Christensen & Krogsgaard: Atlas for Mellemkolen (bruges i Resten af Skoletiden). 5,50.

4de Underklasse.

- Dansk:* Barnets Læsning, 3. Del (4. Klasse). 2,50. Olaf Lange: Dansk Sproglære (bruges i Resten af Skoletiden). 1,00.
Regning: Friis Petersen, Gehl & Jessen: Den ny Regnebog, 4. Hefte. 1,25.
Religion: som 3. U.
Geografi: som 3. U.
Historie: som 3. U.
Naturhistorie: som 3. U.

I Mellemkoleklasse.

- Dansk:* Clausen & Hansen: Dansk Læsebog for Mellemkolen, I Del. 3,75. Olaf Lange: Dansk Sproglære. 1,00. Smith & Lange: Skriftlig Dansk IV Del, Nr. 22. 1,40.
Regning: Friis Petersen & Jessen: Mellemkolens ny Regnebog, I Del. 2,40.
Religion: Martensen & Paulli: Bibelhistorie, (10. eller 11. Udgave) bruges ogsaa i II M. 3,25.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen, I Del. 3,25. (bruges ogsaa i II M.), Christensen & Krogsgaard: Atlas for M. 5,50 og Atlas uden Navne I. 1,75.

- Historie*: L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen. I Del. (bruges ogsaa i II M). 4,50.
Naturhistorie: Balslev & Andersen: Zoologi for Mellemskolen. I Del (bruges ogsaa i II M). 4,00.
 Balslev & Simonsen: Botanik. I Hefte. 1. Hefte.
Naturlære: Ebbe & Arndal: Fysik for Mellemskolen I. 2,75. (bruges ogsaa i II M).
Engelsk: Jespersen & Sarauw: Engelsk for de første Begyndere. 2,25.
Tysk: Ellen Lange: Tysk Begynderbog (3. Oplag) I-II. (skal senere bruges i II og III Mellem.) 6,00.

II Mellemskoleklasse.

- Dansk*: Clausen & Hansen: Dansk Læsebog II. 4,00. Sproglære som I M. Smith & Lange: Skriftlig Dansk V. Nr. 23. 1,25.
Regning: Friis Petersen & Jessen: Mellemskolens ny Regnebog II. 2,40.
Religion: som I M.
Geografi: som I M.
Historie: som I M.
Naturhistorie: som I M. desuden Balslev & Simonsen: Botanik II. 1,60.
Naturlære: som I M.
Geometri: Friis Petersen, Jensen & Jessen: Mellemskolens ny Geometri. (bruges ogsaa i III og IV M). 3,25.
Engelsk: Jespersen & Sarauw: Engelsk Begynderbog II. 2,75. Jacobsen: Engelske Stiløvelser for Mellemskolen. 1,20. Lund: Engelsk Grammatik. (bruges i Resten af Skolefiden). 1,85.
Tysk: som I M.

III Mellemskoleklasse.

- Dansk*: Clausen & Hansen: Dansk Læsebog III. 5,25. Sproglære som i I M. Smith & Lange: Skriftlig Dansk VI. Nr. 24 (bruges ogsaa i IV M). 1,50.
Svensk: Falbe Hansen & Keller: Svenske Læsestykker (bruges ogsaa i IV M). 3,25.
Regning: Friis Petersen & Jessen: Mellemskolens ny Regnebog III. 2,00.
Religion: Det nye Testamente. 1,00.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II (bruges ogsaa i IV M). 4,00. Christensen & Krogsgaard: Atlas uden Navne II (bruges ogsaa i IV M). 1,75.
Historie: L. Schmidt: Lærebog i Historie II (bruges ogsaa i IV M). 4,50.
Naturhistorie: Balslev & Andersen: Zoologi II (bruges ogsaa i IV M). 3,25. Balslev & Simonsen: Botanik III. 1,60.
Naturlære: Julius Petersen: Kemi for Mellemskolen (bruges ogsaa i IV M).
Geometri: som II M.
Aritmetik: Jessen & Smith: Aritmetik for MI-sk. 4,40 (komplet).
Engelsk: som II M.

Tysk: som II M.

Kaper: Stiløvelser for Mellemkolen. 0,80.

Kaper: Kortfattet tysk Sproglære (disse 2 Bøger bruges ogsaa i IV M). 2,50.

IV Mellemkoleklasse.

Dansk: som III M. Sproglære: som I M. Skriftlig Dansk: som III M. Lange: Øvelsesstykker til dansk Analyse og Tegusætning (bruges ogsaa i Realklassen). 2,25.

Svensk: som i III M.

Regning: Friis Petersen & Jessen: Mellemkolens ny Regnebog IV. 2,40. Lomholt: Eksamensopgaver E., sidste Udg. (bruges ogsaa i Realklassen). 1,40.

Religion: som III M.

Geografi: som III M.

Historie: som III M.

Naturhistorie: som III M. Balslev & Simonsen: Botanik IV. 1,60.

Naturlære: Ellingers Fysik for Mellemkolen. 7,25. Kemi som III M.

Geometri: Foldberg: Geometri for Mellemk. 2,50.

Aritmetik: som III M.

Engelsk: Jespersen: Engelske Læsestykker med Øvelser (bruges ogsaa i Realklassen). 4,75. Stiløvelser som I M. Grammatik som i II M.

Tysk: Ipsen & Bovien: Tysk Læsebog for de lavere Klasser. 4,50.

Fransk: Nielsen & Hoffmann: Fransk Begynderbog (bruges ogsaa i R). 5,00. Henrik Madsen: Lille Grammatik (bruges ogsaa i R.) 0,60.

Realklassen.

Dansk: Clausen & Hansen: Dansk Læsebog for Realklassen. 5,25.

Sproglære som I M. Analyse som IV M.

Regning: Friis Petersen & Jessen: Realklassens Regnebog. 2,50.

Eksamensopgaver som IV M.

Matematik: Jessen & Smith: Matematik og Regning for Realklassen. 4,00. Erlang: Logaritmetabel B. 0,80.

Geografi: C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande. 4,00.

Historie: Ludvig Schmidt: Frankrigs, Tysklands og Englands Historie siden 1860. 3,25.

H. L. Møller: Samfundslære for Realkl. (Sende Udgave). 1,60.

Naturhistorie: Balslev & Andersen: Zoologi for Realklassen. 2,50.

V. A. Poulsen: Botanik for Mellemkolen, V Hefte for Realklassen. 2,25.

Naturlære: Sundorph: Fysik for Realklassen I-II 1,35+1,60.

Engelsk: Som i IV M. Jacobsen: Stiløvelse for Realklassen 1,75. Boysen: Engelske Digte. 2,00. Grammatik som i II M.

Tysk: Ingerslev & Vibæk: Tysk Læsebog III. 6,50. Grammatik: som III M. Ingerslev & Dietrich Petersen: Tyske Realeksamensopgaver II. (Oversættelser). 1,00.

Fransk: som IV M.

De ved Undervisningen nødvendige Hefter til Skrivning, Stil etc. vil være at anskaffe efterhaanden. Karakterbog købes paa Skolen. Nye Bøger skal forevises paa Skolen, før de forsynes med Navn. — Skolen vil gerne støtte Hjemmenes Interesse ved ikke at stille omfattende Krav om Nyanskaffelser af Bøger. Helt vil det ikke kunne undgaas, at der fra Tid til anden fra Faglærernes Side ønskes indført en ny Bog, som anses for mere formaalstjenlig. Forslag om Indførelse af nye Skolebøger vil saavidt muligt blive behandlet i Forældrerådet.

Brugte Bøger.

Skolen vil gerne være behjælpelig med baade at faa solgt og købt brugte Skolebøger. I den Anledning foreslaas følg. Fremgangsmaade: De Bøger, som ønskes solgt, afleveres paa Skolen den sidste Eksamensdag. I hver Bog lægges en Seddel, som faas paa Skolen og udfyldes af Eleven. Den for Bogen fastsatte Pris noteres af Bestyreren paa denne Seddel. Naar Bogen sælges, noterer Bestyreren Køberens Navn paa Sedlen, Betalingen ordnes af Skolen. **Bogsalget finder Sted 29. Juni Kl. 14—17.**

Til Morgensang anvendes den sædvanlige Salmebog.

Tegning: I Underskolen bruges Gjellerups Tegneblok **B**, i Mellemskolen Tegneblok **A**. Eleverne skal desforuden være forsynede med Tegneblyant, Tegnelod, Viskelæder og en Tegnemappe til Opbevaring af de færdige Tegninger. Mappen faas paa Skolen.

Geometri: Til Geometrisk Tegning i II, III og IV Kl. bruges Tegnebestik, Tegnetrekant, Transportør og Blyant Nr. 4 med Hætte. Det anbefales stærkt at købe „Gotco Teknisk Skoletegnebestik“, der er billigt og hensigtsmæssigt.

Gymnastik: Drengene fra I Mellem og Pigerne fra 4. Underklasse og op-efter skal have Gymnastiksko og den for Skolen vedtagne Gymnastikdragt, der forhandles af Trikotagehandler Brønnum, Nørregade. Sko og Dragt skal opbevares i en Pose, mærket med tydeligt Navn.

Kitler: De paa et Forældremøde vedtagne Kitler til Pigerne forhandles af Kontantforretningen til en af Skolen godkendt Pris. Det anbefales at anskaffe to Kitler til at skifte med. Muligt vil der lejlighedsvis kunne skaffes brugte, men dog brugelige Kitler til en rimelig Pris. Saadanne Kitler kan indleveres til Salg paa Skolen.

Før henholdsvis Efteraarsferien, Juleferien, Paaske- og Sommerferien, skal alle Elevernes personlige Ejendele fjernes fra Skolen. Gymnastiktøj og Kitler skal ved samme Lejlighed vaskes.

Skolen har ladet fremstille et smukt Emblem visende Skolens Bomærke, en springende Delfin, samt Initialer og Oprettelsesaaret. Emblemet kan købes paa Skolen for 85 Øre.

Eksaminer og Aarsprøven 1934. Real- og Mellemskoleeksamen.

Den skriftlige Del afholdes i Dagene 23., 24., 25. og 28. Maj.

Mundtlig Eksamen.

Torsdag 7. Juni	Kl. 9	Realkl. Tysk (Frk. Dahl — Lærerinde Frk. Erichsen, Randers).
Lørdag 9. Juni	- 14	IV Ml. Tysk (Frk. Dahl — Lærerinde Fru Noack, Ringe).
Mandag 11. Juni	- 8,30	Realkl. Dansk (Hr. Pedersen — Lærerinde Frk. A. Sørensen, Jyderup).
Onsdag 13. Juni	- 14	IV Ml. Dansk (Hr. Pedersen — Lærerinde Frk. Eriksen, Nyborg).
	- 15	Realkl. Fysik (Hr. Nielsen — Hr. Lærer A. C. Hansen, Nyborg).
Fredag 15. Juni	- 8	Realkl. Historie (Bestyreren — Hr. Skoleinsp. Højrup, Nyborg).
Mandag 18. Juni	- 15	Realkl. Fransk (Frk. Lund — Hr. cand. mag. Christensen, Nyborg).
Onsdag 20. Juni	- 14	Realkl. Engelsk (Frk. Dahl — Lærerinde Frk. Knudsen, Nyborg).
	- 16	IV Ml. Engelsk (samme).
Fredag 22. Juni	- 15	IV Ml. Geografi (Bestyreren — Hr. Lærer Mathorne, Nyborg).
Lørdag 23. Juni	- 15	Realkl. Geografi (Bestyreren — Hr. Inspektør Frigast-Hansen, Kbhvn.).
Mandag 25. Juni	- 8	Realkl. Matematik (Hr. Nielsen — Hr. Lærer C. M. Jensen, Nyborg).
	- 10	IV Ml. Matematik (samme).
Onsdag 27. Juni	- 13	Realkl. Naturhist. (Bestyreren — Lærerinde, Fru G. Andersen, Nyborg).
	- 15	IV Ml. Naturhist. (samme).

Skriftlig Dansk bedømmes i Realklassen af Lærer M. Jensen, Sakskøbing, og Rektor C. L. Christensen, Herning, i IV Ml. af Lærerinde Frk. A. Sørensen, Jyderup. — Regning og Matematik i Realklassen af Rektor F. Bøgh, Kbhvn., og Overlærer Chr. Christensen, Aalborg, i IV Ml. af Skoleinspektør Hald, Frederikshavn. — Engelsk Stil af Skolebestyrer H. Egekvist, Taastrup, og Lektor Frk. Valentiner, Kbhvn. — Tegning i IV Ml. af Tegnelærer Anker-Clausen, Kbhvn. — Skrivning af Lærerinde Frk. J. Dahl og Haandarbejde af Lærerinde Frk. M. Knudsen, Nyborg.

Aarsprøven.

Den skriftlige Prøve afholdes i Dagene 18., 19. og 20 Juni.

Fredag 22. Juni	Kl. 9	III Ml.	Kemi (Hr. Høffer Jensen — Bestyreren).	
		II Ml.	Dansk (Hr. Pedersen — Frk. Okkels).	
		I Ml.	Geografi (Frk. Lund — Fru Larsen).	
		4 U.	Dansk (Frk. Jørgensen — Frk. Dahl).	
		- 11	2 U.	Regning (Frk. Lund).
- 13	3 U.	Dansk (Fru Larsen).		
		1-2 U.	Anskuelse (Bestyreren).	
Lørdag 23. Juni	Kl. 9	III Ml.	Regning (Hr. Høffer Jensen — Hr. Pedersen).	
		II Ml.	Naturhist. (Bestyreren — Hr. Lærer Kramer, Ellested).	
		3 U.	Historie (Frk. Jørgensen).	
		4 U.	Geografi (Frk. Lund — Frk. Okkels).	
		2 U.	Dansk (Fru Larsen).	
		- 13	III Ml.	Dansk (Hr. Pedersen — Hr. Lærer Rasmussen, Frørup).
			II Ml.	Tysk (Frk. Lund — Frk. Dahl).
	I Ml.	Regning (Frk. Jørgensen — Hr. Høffer Jensen).		
		I U.	Dansk (Fru Larsen).	
Mandag 25. Juni	Kl. 9	III Ml.	Geografi (Bestyreren — Frk. Jørgensen).	
		I Ml.	Dansk (Frk. Lund — Hr. Pedersen).	
		- 13	II Ml.	Geografi (Bestyreren — Hr. Pedersen).
			I Ml.	Engelsk (Frk. Dahl — Fru Larsen).
			4 U.	Regning (Frk. Lund — Hr. Høffer Jensen).
		2 U.	Historie (Frk. Jørgensen).	
Tirsdag 26. Juni	Kl. 9	III Ml.	Historie (Bestyreren — Frk. Dahl).	
		II Ml.	Regning (Hr. Høffer Jensen — Frk. Okkels).	
		4 U.	Historie (Frk. Jørgensen — Fru Larsen).	
		1 U.	Regning (Frk. Lund).	
		- 13	I Ml.	Fysik (Hr. Høffer Jensen — Hr. Pedersen).
		3 U.	Naturhistorie (Bestyreren).	

Onsdag 27. Juni Kl. 9	1 Ml.	Historie (Frk. Jørgensen — Frk. Dahl).
	4 U.	Naturhist. (Bestyreren — Hr. Pedersen).
	- 13 III Ml.	Engelsk (Frk. Dahl — Hr. Nielsen).
	II Ml.	Fysik (Hr. Høffer Jensen — Hr. Lærer Christensen, Vindinge).
	3 U.	Regning (Frk. Jørgensen).

De skriftlige Arbejder og Pigernes Haandarbejder vil være fremlagt i IV Ml. Klasseværelse (Nr. 1) under hele Aarsprøven. Sagerne skal afhentes 29. Juni om Formiddagen i de respektive Klasseværelser.

Fredag 29. Juni Kl. 9 Lærermøde.

Lørdag 30. Juni Kl. 10 Meddelelse om Udfaldet af Eksamen og Aarsprøven paa „Postgaarden“, hvorefter Ferien tager sin Begyndelse.

Til at overvære Eksamen samt Aarsprøven og Afslutningen indbydes Elevernes Forældre og iøvrigt enhver, som har Interesse for Skolens Gerning.

Det nye Skoleaar begynder **Torsdag 16. August Kl. 10.** — Børnehaven

Lørdag 1. September Kl. 9.

Bestyrerens Træffetid: Kl. 14—14,30 og sædvanlig tillige Kl. 17,30—18,30 paa Hverdage, ellers efter Aftale paa Telefon Nr. 2.

Nyborg, i Maj 1934.

A. B o n d e,
Skolens Bestyrer.

In memoriam!

Mandag den 22. August 1933 døde Skolens tidligere Bestyrerinde Erk. Johanne Honoré paa Amtssygehuset i Haderslev efter et længere haabløst Sygeleje.

Johanne Honoré fødtes 13. August 1874 i Fredericia som Datter af afdøde Vævermester Niels Hansen.

Hun tog Lærerindeeksamen 1901 fra N. Zahles Seminarium og kom derefter som Lærerinde til Hjørring højere Almenskole. I 1912 udnævntes hun til Inspektrice ved det private Seminarium i Hjørring, hvor hun forblev til Seminariets Nedlæggelse ved Forstander Muhles Død i 1917. 1918 købte hun Nyborg private Realskole af Bestyrer Hogstrøm. Ved et dygtigt, maalbevist og af alle Førældre anerkendt Arbejde drev hun Skolen frem baade hvad Elevantallet og selve Undervisningen angik. Hendes egen Undervisning var i høj Grad personlig præget og vidnede om hendes betyde-

lige Kundskaber, en dyb Kærlighed til Undervisningens vanskelige Kunst og hendes fine, særprægede Kultur. I 1924 ramtes hun af et Nervesammenbrud og saa sig derfor nødsaget til i 1925 at aflhænde Skolen til stor Sorg for Forældre kredsen og hendes mange Venner i Nyborg. Efter et Rekreationsophold kom hun i 1926 som Lærerinde til Haderslev Statsseminariums Øvelsesskole, hvor hun arbejdede til faa Maaneder før sin Død. Hendes nærmeste Medarbejder, Overlærer O. Petersen, gav hende et meget smukt Eftermæle, der vidner om, at hun i Haderslev, som tidligere i Nyborg, lagde hele sin Sjæl i Arbejdet og opnaaede fremragende Resultater, der aftvang hendes Medarbejdere Anerkendelse og Respekt.

Men først og sidst stod Nyborg indskrevet i hendes Hjerte og hun forsømte aldrig paa sine hyppige Besøg i de senere Aar at besøge sin gamle Skole, ved hvis Trivsel hun meget glædede sig.

Da Skolen erfarede hendes Død, mindedes vi Johanne Honoré ved Morgensangen. Vi bygger videre paa hendes grundlæggende Arbejde. Skolen vil i Taknemlighed bevare Mindet om hende og hendes Gerning.

Ved Begravelsen i Fredericia 2. September var Skolen repræsenteret ved Bestyreren og Lærerinde, Frk. Okkels.

Desuden saas Skoleinspektør Højrup og andre Venner i Nyborg, Skolebestyrerne Dissing og Futtrup og en fyldig Repræsentation fra Haderslev Statsseminarium med Forstander Georg Christensen i Spidsen. Seminariets Fane vajede ved Baaren.

Lørdag den 2. September førtes Johanne Honoré's Baare fra Haderslev Amtssygehus til Familiegravstedet i Fredericia. Foruden en Del Slægtninge var Seminarieskolens Børn, hvem Frk. Honoré altid havde omfattet med saa megen Kærlighed og Interesse, og afdødes Kolleger og Venner kommet til Stede for at sige et sidste Farvel.

Efter en kort Andagt ved Stiftsprovst Hjortkjær fulgte den store Skare Baaren ud til Bygrænsen. Næsten som paa et Blomstertæppe bevægede Følget sig op forbi Skolen, hvor det standsede et Øjeblik for i Stillehed endnu en Gang at bevise sin Tak for Kærlighed og Trofasthed i de Aar, Frk. Honoré havde virket ved Skolen.

Ved Byens Grænse tog Børnene en gribende Afsked med deres afholdte Lærerinde. Under Afsyngelsen af „Udrundne er de gamle Dage“ — den Sang, Frk. Honoré de sidste Maaneder før sin Død atter og atter havde bedt Børnene synge for sig — kørte Rustvognen med den blomstersmykkede Kiste langsomt forbi Børnene, der med taarefyldte Øjne længe fulgte den bortdragende.

Under den smukke Højtidelighed i Trinitatis Kirken i Fredericia talte Provst Rørdam over et Ord af Paulus og fremhævede udfra sit Kendskab

til Frk. Honoré den store Frimodighed og Troen paa det godes Magt, der stedse havde præget hendes Liv og Færd. Under Tonerne af den gamle Pilgrimssang „Dejlig er Jorden“ bæres Kisten derpaa ud til Graven, hvor Frk. Honoré for blot et Aar siden havde stædt sin gamle Fader til Hvile.

Skolen var blevet en dygtig Lærerinde fattigere; Kollegerne havde mistet en klog og trofast Ven. Saadan, som vi havde oplevet det her, er alt Kødets Gang. Men det væsentlige, hvad et Menneske var, hvad det levede, dets Sjæl, vil aldrig dø. Jo inderligere den stod i Forbindelse med og oste af Livets Kilde: Guds, Kærlighedens Aand, desto stærkere, virksomere vil den leve, efter at Legemet ikke er mere.

Vi takker Frk. Honoré for, hvad hun tænkte af Evighedstanker, hvad hun levede og virkeliggjorde af Evighedsværdier, hvad hun var for os.

Hun vil bestandig leve i vort Minde.

P. Marcussen,
Lærer ved Statsseminariet
i Haderslev.

En Dag i Efteraaret læste jeg i et Blad Meddelelsen om tidligere Skolebestyrerinde Frøken Honoré's Død. Der var gaaet Aar, siden jeg sidst havde set Frøken Honoré, men nu dukkede de mange Billeder fra Skoletiden frem og viste mig hende, som hun til daglig færdedes mellem Eleverne i sin Skole.

Frøken Honoré var et Menneske med rige Evner. Hendes store Dygtighed og Begavelse i Forbindelse med hendes Kærlighed til Børn og Forstaaelse af dem gjorde hende til den udmærkede Lærerinde, hun var. Der var over hendes Væsen en varm Hjertelighed, som skabte Tryghed og gjorde, at der blev „Skolehygge“ i hendes Timer. Frøken Honoré's Litteraturlimer var for mig intet mindre end en Oplevelse. De lukkede op for en helt ny Verden, som blev levende for os gennem Frøken Honoré's Ord. Vi forstod vel ikke Dybden i de Digtværker, vi lærte at kende; men den ægte Følelse og Grebthed, hvormed Frøken Honoré læste dem, gjorde et uforglemmeligt Indtryk. Jeg føler mig overbevist om, at Frøken Honoré's Maal for disse Timer laa langt højere end en Række pæne Eksamenskarakterer. Hun vilde lære os at elske dansk Sprog og dansk Digtning, hjælpe os til at forstaa og faa Del i den Rigdom og Skønhed, det gemmer. Og jeg tror, hun naaede sit Maal.

Blandt de mange gode Minder fra Skoletiden vil jeg ogsaa nævne vore Skolefester. De lyste op i Rækken af Hverdage og hjalp til at styrke det gode Forhold mellem Lærer og Elever og mellem Eleverne indbyrdes. Det var det, Frøken Honoré vilde. Det var ikke nok, at vi var Kammerater under Arbejdet, vi skulde ogsaa kunne feste sammen. Og der blev intet sparet

for at glæde os, hverken ved de store, stilfulde Skoleballer eller ved de smaa hyggelige Selskaber i Frøken Honoré's Hjem. Den smukkeste af alle de Fester, som Frøken Honoré gav os, og ogsaa den, tror jeg, der stod hendes eget Hjerter nærmest, var dog Luciafesten. Da straalede hele vor gamle Skole af Lys, alle Klasseværelser var smukt pyntet med Gran og Vedbend, og i disse festlige Omgivelser var Eleverne Værter og Lærere og Forældre kærkomne Gæster, der blev overdaadigt trakteret. Det var vor egen Fest: vi havde selv faaet Lov at skabe den, og alle var med i den, selv den mindste lille Børnehavepige, der kom slæbende med sin Dukke i Favnen. Aldrig var vor Skole saa smuk, aldrig ejede den en Stemning og Hygge som ved denne straalende Lysfest, der indledede Julen paa vor Skole.

Nu er Frøken Honoré borte, men Mindet om hende vil leve. Mange Elever har sikkert i denne Tid rettet en stille Tak til deres gamle Skolebestyrerinde for alt godt, hun gav dem i sin Skole. Min Tak til Frøken Honoré skal være den at bevare hende i Mindet, som hun stod for os, mild og smilende, i Skæret fra Luciafestens Lys.

En taknemmelig Elev.

Elevforeningen.

Medlemstallet er gaaet lidt i Vejret og er nu 132. Den ordinære Generalforsamling og Medlemsmødet blev afholdt paa Skolen 8. Februar 1934. Henved 25 Medlemmer var mødte. Sekretæren aflagde Beretning og mindedes Medlem. Skolens tidl. Bestyrerinde Frk. Honoré, der var afgaaet ved Døden i August. For at skabe Interesse for Elevforeningen og for at øge Medlemstallet vedtoges at indbyde Afgangsklasserne til Moderne. Der fremkom Forslag om at arrangere Møder specielt for Ungdommen med Komædie, Dans etc. Regnskabet oplæstes og godkendtes. I Stedet for Stationsmester Georg Larsen, der har været Formand for Bestyrelsen siden Foreningens Start, men som paa Grund af Forflyttelse har maattet nedlægge Hvervet, valgtes til Medlem af Bestyrelsen Frk. Grethe Andersen, Nyborg. Sparekassebogholder Svend Rademacher indvilligede i indtil videre at fung. som Formand. Bagefter viste Bestyreren en Række Lysbilleder fra en Cykeltur gennem Portugal, og efter en Rundgang gennem Klasseværelserne sluttede Aftenen med Kaffebrød.

Som sædvanlig udsendes Aarsskriftet i Maj til alle Medlemmer. Kontingentet bedes snarest indsendt paa den indlagte Giroblanket for udenbys Medlemmer. Indenbys Medlemmer faar Optrævning pr. Bud. Medlemmer i Udlandet kan enten lade deres her i Landet bosiddende Familie indbetale Beløbet paa Giroblanketten eller indbetale Beløbet for Eks. for et Tidsrum af 5 Aar til Sparekassen for Nyborg og Omegn.

Tidligere Elever, som besøger Nyborg, vil altid være hjertelig velkomne til at bese Skolen.

Agiter for Tilgang af nye Medlemmer.

S. Rademacher,
fg. Fmd.

»Vore Børns Sundhed«.

Ogsaa iaar har Skolen den Glæde at bringe et Par Artikler omhandlende forskellige Omraader, der berører Børnenes Sundhedstilstand. I lige saa høj Grad som Hjemmene er Skolen interesseret i, at Børnene er sunde i enhver Henseende, hvorved Modtageligheden for Undervisningen forøges.

Skolen beder ogsaa paa dette Sted de to Forfattere modtage en hjertelig og varmfølt Tak for Deres Arbejder.

Vore Børns Tænder.

Af Tandlæge **Frits Orth**,

Forstander for Frederiksberg komm. Skoletandklinik.

I sin Artikel „Skolebørns Ernæring“ i nærværende Aarskrift for 1933 skriver Skolelæge Kaj Trier: „Hvis Tænderne ikke er i Orden, vil Børnene ikke kunne fordøje selv den bedste Kost paa den rette Maade“.

Det er glædeligt at se en Læge saa stærkt fremhæve Tændernes Betydning for Ernæringen, men det kan ikke betones stærkt nok, at dette i lige saa høj Grad gælder for Mælketænderne som for de blivende Tænder.

Det er jo nemlig desværre saaledes, at mange Forældre ikke regner Mælketænderne for noget, idet de skiftes, naar de blivende Tænder kommer, men de tænker ikke paa, at de smaa Børn, der kun har Mælketænderne, jo dog ogsaa skal kunne tygge deres Mad, og det kan de ikke, i ethvert Tilfælde ikke tilstrækkelig godt, saafremt Mælketænderne er i en daarlig Forfatning eller maaske helt mangler.

Der er imidlertid ogsaa andre Grunde, hvorfor Mælketænderne skal passes og plejes ligesaa godt som de blivende Tænder, og en af disse er Hensynet til Tandskiftet.

De blivende Tænder dannes inden i Kæben, henholdsvis over eller under de tilsvarende Mælketænder, som de skal erstatte, og naar Tandskiftet indtræder, sker det paa den Maade, at en bestemt Slags Celler, der indeholdes i en lille Bindevævspude, der ligger mellem den blivende Tands Krone og den tilsvarende Mælketands Rod, giver sig til at opløse Mælketandsroden, og den Dag kommer da ret snart, hvor Mælketanden sidder ganske løs, idet hele Roden er resorberet.

Den falder nu ud, og den blivende Tand skyder sig frem gennem den Kanal i Kæben, hvori Mælketanden hidtil har siddet, idet Tandens Rod samtidigt dannes.

Er Mælketanden imidlertid mistet paa et tidligere Tidspunkt, hvor den blivende Tand endnu ikke er tilstrækkelig langt fremme i sin Udvikling til at kunne bryde frem, lukker Kæben sig over den, og naar Tids-

punktet for Frembrudet kommer, har Tandens ikke længere nogen forud dannet Kanal at bryde frem igennem, men maa selv bane sig Vej gennem den haarde Kæbe.

Resultatet heraf bliver ofte et forsinket Frembrud, og samtidigt vil det gerne vise sig, at Tandens bryder frem i en eller anden skæv Stilling, og man kan roligt sige, at før tidligt mistede Mælketænder er en af de hyppigste Aarsager til de mange skæve Tandstillinger, man saa ofte ser.

I særlig Grad gælder dette, saafremt det er den bageste Mælketand, der mistes for tidligt.

Den første blivende Kindtand, der normalt kommer i 6-aars Alderen, bryder nemlig frem *bag* Mælketandsrækken, og der skiftes altsaa ingen Mælketand af denne Grund.

Mangler imidlertid den bageste Mælketand paa dette Tidspunkt, gaar 6-aars Molaren fremefter, og stiller sig, naar den er brudt helt frem, mere eller mindre ind paa den manglende Mælketands Plads, og herved forhindrer den dennes Erstatningstand, 2den Præmolaren, i at komme i rigtig Stilling, idet den jo helt eller delvis optager dens Plads.

Præmolaren tvinges derved til at bryde frem enten udenfor eller indenfor Tandrækken, eller ogsaa bliver den helt borte, idet den bliver liggende oppe i Kæben.

Noget lignende kan ske med andre af de blivende Tænder, og det er saaledes ret hyppigt Tilfældet med Hjørnetænderne i Overmundens.

Det er jo desværre en Kendsgerming, at mange Forældre lader Børnens Mælketænder forfalde, idet de mangler Forstaaelsen af disse Tænders Betydning, og idet de slaar sig til Rø med, at Børnene faar andre Tænder bagefter, men dette Ræsonnement gaar desværre ofte ud over de første blivende Tænder, 6-aars Molarerne.

Da der ingen Mælketænder skiftes, naar disse bryder frem, idet de jo kommer *bag* Mælketandsrækken, er der desværre ikke sjældent Forældre, der tror, at det ogsaa er Mælketænder, og saa faar ogsaa de Lov til at forfalde, men det er i Virkeligheden en stor Ulykke for Børnene, idet disse Tænder dels er de største og bedste Tyggetænder i hele det blivende Tandset, og dels er de Tænder, der bestemmer Bidhøjden.

Ødelægges disse Tænder tidligt, reduceres Bidhøjden, d. e. Afstanden mellem Over- og Underkæben ved Sambid, ofte i saa høj Grad, at Undermundsfortænderne bider op i Ganen, og naar Tandskiftet indtræder, er Pladsen forringet, saa de øvrige blivende Tænder ikke kan komme frem i rette Stilling og i fuld Højde.

Mælketænderne angribes jo af ganske de samme Sygdomme, som de blivende Tænder, men Behandlingen af en Mælketand kan, navnlig medens Hullerne endnu kun er smaa, gores absolut smertefrit, og det er derfor god Pædagogik at begynde Børnens Behandling netop paa dette Tidspunkt, idet de saa ikke bliver skræmt, men hurtigt bliver fortrolig med Tandlægen og hans Behandling, og har man først vundet et Barns Fortrolighed, er det ingen Sag at bevare den, og det vil da vise sig, at man senere hen i Livet uden Vanskelighed kan foretage ogsaa alvorligere Behandlinger, saafremt dette skulde vise sig at være nødvendigt.

Bortset fra, at Barnet ikke kan tygge med daarlige Mælketænder, og at dets Ernæring lider som Følge heraf, kan en ødelagt Mælketand for-

aarsage den samme Pine og de samme alvorlige Følger, som en ødelagt blivende Tand.

En Betændelse paa en Mælketsandsrod kan ligesaa godt som fra en blivende Tands Rod gribe over paa Kæben, og den kan i visse Tilfælde angribe Kimen af den tilsvarende blivende Tand, der jo ligger i Kæben, og ødelægge den.

Ifølge Teorien om den saakaldte „focal infection“ kan Bakterier eller Bakteriiegifte fra smaa kroniske, blinde Abscesser paa Tandrødder, der ikke giver sig til Kende ved nævneværdige Smertes eller er helt smertefri, forårsage alvorlige Sygdomme andre Steder i Legemet langt borte fra Tænderne, og dette kan ligesaa godt ske fra en Abces paa en Mælketsandsrod som paa Roden af en blivende Tand.

Tandlægens Behandling af Børnene bør derfor begynde, saasnart det første lille Hud i Mælketsænderne viser sig, men da det kan være vanskeligt for Forældrene at finde saadanne smaa Angreb, bør de saa tidligt som muligt lade en Tandlæge undersøge Tænderne, og denne Undersøgelse bør gentages regelmæssigt helst hvert halve Aar.

Skulde det vise sig ved Undersøgelsen, at der intet er i Vejen, har Forældrene i ethvert Tilfælde deres Samvittighed ren, og de er sikre paa, at eventuelle Angreb paa Tænderne bliver opdaget, medens Hullerne endnu kun er smaa, saaledes at de let lader sig reparere og saaledes, at de vanskelige og kostbare Rodbehandlinger undgaas.

Den daglige Behandling, Tandbørstningen, maa imidlertid ikke glemmes, og den skal paabegyndes, saasnart Børnenes tørste Mælketsænder er brudt frem.

Husk, at Tænderne skal børstes hver Morgen og Aften, navnlig om Aftenen, og husk, at Tænderne, ogsaa Kindtænderne, skal børstes paa alle Flader, og at navnlig ogsaa Mellemrummene mellem Tænderne skal renses med Borsten, thi det er her, at Madresterne sætter sig fast, og det er her, at Hullerne først kommer.

For at komme ind her, maa Borsten føres i Tændernes Længderetning, men man skal altid børste fra Tandkød mod Tand og aldrig omvendt.

Endelig vil jeg gerne lægge Modrene med de ganske smaa Børn paa Sinde, at de skal passe paa, hvis Børnene har for Vane at sutte paa en Finger, navnlig paa Tommelfingeren. Har Børnene denne Vane, saa søg hurtigst muligt at forhindre det, thi Følgen bliver i de aller fleste Tilfælde et stort Overbid med fremstaaende Fortænder, forringet Tyggeevne og manglende Evne til Afbidning.

Sutningen foregaar jo som Regel, naar Børnene skal til at sove, og i de aller fleste Tilfælde kan man let forhindre den ved at lave en lille Vaute uden Fingre, som man syr fast paa Natdragten.

Naar Børnene paa denne Maade forhindres i at faa en Finger at sutte paa, glemmer de det som oftest ret hurtigt, men skulde det i et enkelt Tilfælde vise sig ikke at være tilstrækkeligt, kan man lave en Pappmanchet, som man syr fast paa Natdragten omkring Albueddet, saa Armen ikke kan bøjes saa meget, at Børnene kan faa Haanden op i Munden.

Der kunde skrives endnu meget om vor Børns Tænder og deres Behandling, men jeg haaber, at jeg ved min lille Artikel maa have bibragt Forældrene Forstaelsen af, at det, det særligt kommer an paa, er det tidlige og regelmæssige Eftersyn med evt. tilhørende Behandling.

Har en Privatskole Brug for Skolelæge?

Af Lektor i Skolchygiejne, Dr. med. H. P. T. Ørum.

Mere end 50 Aar er forløbne siden den første Lægeundersøgelse af københavnske Skolebørn blev foretaget af Prøfessor Axel Hertel med et saa urovækkende Resultat, at det endog vakte de kommunale Myndigheder til Daad, hvorefter de første Skolelæger ansattes i 1897. Det turde være velkendt, at København og nogle større Provinsbyer har et højt udviklet Skolelægevæsen, der i de forløbne Aar har haft gode Resultater at fremvise.

Man har ofte været fristet til at spørge, om alle disse Anstrengelser og de ikke ubetydelige Udgifter til saadant et Skolelægevæsen nu ogsaa er berettigede og nødvendige i vore Dage, hvor de fleste Familier enten har Hus- eller Sygekasselæge, altsaa al nødvendig Hjælp ved Haanden indeafor en Brokdel af Tid, sammenlignet med tidligere Tider. Ved en overfladisk Betragtning er man tilbøjelig til at stille sig noget tvivlende, men en nærmere Undersøgelse af Spørgsmaalet vil dog vise, at det er endog særdeles formaalstjenligt at have en Læge fast knyttet til en Skole.

Med yderst faa Undtagelser er det vel almindeligst, at man kun i oplagte Sygdomstilfælde tilkalder Læge. For en Del Menneskers Vedkommende foregaar dette med lange Mellemrum, for andre, og vel nok de fleste, er Mellemrummene mellem Lægebesøgene kortere. Naar Lægen kommer, staar han dog i alle Tilfælde over for et mere eller mindre udviklet Sygdomstilfælde, og han maa nu sætte hele sin Kunst ind paa Bekæmpelse af Sygdommen. I Tilfælde af lettere og kortvarige Sygdomme undlader mangfoldige Mennesker at sende Bud efter Læge, og klarer sig med gammelprøvede Husraad. Som Regel faar Lægen derfor kun Lejlighed til at se sin Klient som Patient og har derfor, navnlig for Børns Vedkommende, sjældent Anledning til at undersøge og bedømme dem, naar de intet fejler, og ved en saadan Undersøgelse paavise mulige medfødte eller erhvervede Defekter, som før eller senere kan føre til alvorlige Sygdomme, men som, i Tide opdagede, uden større Vanskelighed kunne rettes. En Parallel er, at mangfoldige Mennesker kun gaar til Tandlæge, naar de faar Tandpine, medens en eller flere aarlige Undersøgelser maaske vilde føre til Opdagelse af smaa Defekter, som let og smertefrit kunde ordnes.

Et tilsyneladende sundt Barn vil ofte, naar det kommer i Skole, begynde at skrante. Aarsagen maa søges i det uvante, stillesiddende Liv i Klassen, det nære Samvær med andre Børn, der uden selv at fejle noget, kan virke som Smittebærere, og andet lignende, ligesom skjulte Sygdomspirer ofte først kommer til Udbrud under Skolegangen. Mangfoldige Børn, selv fra relativt velstillede Hjem, kan have hvad man kalder „en slet Mentaltilstand“ uden at være egentlig syge. Ved een eller flere aarlige Un-

dersøgelser af Eleverne og da i helt afklædt Tilstand vil Lægens skolede Øje let afsløre saadanne Forhold.

Vi kan derfor nu godt indrømme Betimeligheden af et kommunalt Skolelægevæsen, hvor Lægen stilles over for Tusinder af Børn fra ubemidlede Hjem. Vi kan forstaa, at alle Køstskoler, ogsaa private, maa have en tilsynsførende Læge, men naar Spørgsmaalet stilles, om en Privatskole, hvor Eleverne dog kun tilbringer en Del af deres Dag, ogsaa har Brug for en Skolelæge, saa synes dette straks mindre indlysende, og dog taler vægtige Grunde for, at ogsaa denne Skoleform vil have megen Gavn af en til Skolen fast kuyttet Læge, som vil interessere sig for sin Opgave, og som kan følge Eleverne gennem en Aarrække, den vigtigste under hele deres Udvikling. Man vil maaske indvende, at de Hjem, som sender deres Børn til en Privatskole, maa formødes at være saa interesserede i deres Børns Vel, at de ogsaa vil ofre al fornøden Lægehjælp, men som tidligere paa-peget sker dette som oftest kun under Sygdom. Langt det overvejende Antal Børn faar kun undtagelsesvis Lejlighed til at blive synede af en Læge, og Svaghedstilstande, som i sig selv kan bære Spiren til alvorligere Sygdomme, forbliver upaaagtede, indtil det er for sent. Som bekendt er det bedre at forebygge end at helbrede.

En Skolelæges Arbejde ved en Privatskole maa ganske i Lighed med den kommunale Skolelæges Arbejde være af rent raadgivende Art:

1. Raadgivende overfor Skolens Leder i Spørgsmaal af hygiejnisk Art vedrørende Lokaler etc. — for Gymnastiklærerne vedrørende alle Legemøvelser, Badning etc., ligesom enhver af Skolens Lærere i en nærmere fastsat Konsultationstid kan raadføre sig med Skolelægen angaaende Elever eller Undervisning.
2. Foretage een eller flere aarlige Undersøgelser af samtlige Elever, fore kort over hvert enkelt Barn med Angivelse af Vægt, Maal, Almentilstand etc. og henvise fundne legemlige Mangler til Behandling hos Barnets egen Læge samt gennem Kontrolkviktering fore Tilsyn med, at dette er sket.
3. Afgøre i hvor stor Udstrækning en Elev bør være fritaget for Legemøvelser eller anden Undervisning.
4. Være raadgivende med Hensyn til Valg af Livsstilling eller overfor Spørgsmaalet om fortsat Læsning, Overflytning til Gymnasiet og lign.
5. I Tilfælde af smitsomme Sygdomme være til Tjeneste omgaaende.

Værdien af en Skolelæge er da det ganske ubetalelige Moment, at Spiren til en Sygdom eller begyndende Legemssvaghed i Tide opdages og rettidig henvises til Behandling. Skolen vil vise sin Interesse for Skolelægens Arbejde ved at anskaffe det nødvendige Materiale til Vejning, Maalinger, Tryksager m. m., ligesom Skolens Gymnastiklærer medvirker ved Vejning og Maaling for Drengenes Vedkommende og Gymnastiklærerinden for Pigerne. For de mindre Elevers Vedkommende vilde det sikkert være formaalstjenligt, om et Par Mødre assisterede ved Af- og Paaklædningen. Undersøgelsen bør foretages som anført mindst een Gang om Aaret bedst lige efter Skoleaarets Begyndelse.

Det er givet, at Deltagelsen i disse Undersøgelser bør være en fuldkommen frivillig Sag. Nogle Hjem vil maaske i Begyndelsen holde sig til-

bage, men forventelig vil det ikke vare længe, for alle Hjem vil forstaa og værdsætte Skolelægens Arbejde.

Ved en forbedret Sundhedstilstand øges Lysten til Skolens Arbejde. Kræfterne strækker længere. Den periodevis optrædende Uøplagthed, som ofte iagttages hos Skolebørn, vil mindskes, og Modtageligheden for Undervisningen tiltage i tilsvarende Grad.

Det kan derfor kun paa det varmeste anbefales at gøre et Forsøg i den angivne Retning, idet Resultatet vil bære Lønnen i sig selv.

PÆDAGOGISK BIBLIOTEK
KØBENHAVN